

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KSO/2005/122

BETREFT: Secundair onderwijs: Bijdrage voor cursus 'Eerste Hulp bij Studeren'.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 28.11.2005

1.2 Verzoeker

Ouder van een leerling.

1.3 CZB

Een mail werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 28.11.2005.

Bij mail van 1 december 2005 werd de verzoeker geïnformeerd over de zittingsdag.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

In het eerste jaar secundair werd een brief meegegeven waarin de deelname aan een cursus 'Eerste Hulp bij Studeren' wordt aangeboden. Deze cursus bestrijkt vier woensdagnamiddagen en kost 70 euro. Misschien is 'leren studeren' niet helemaal hetzelfde als de vakoverschrijdende eindterm 'leren leren', maar is het niet de bedoeling dat de school de vaardigheden van leren leren en/of studeren in haar curriculum opneemt en dus door de leerstof heen aanbiedt, en niet als een aanbod apart én tegen betaling? Op die manier blijven kinderen van minder begoede ouders verstoken van de knepen van efficiënt studeren. Kan dat wel?

Uit de brief kan niet opgemaakt worden of de cursus door eigen leerkrachten of externen wordt gegeven.

3. ZITTING COMMISSIE

3.1 Datum en uur

5 december 2005, 15u.30

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs, centra voor leerlingenbegeleiding

3.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met en artikel 3 van het ministerieel besluit van 27.09.2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Luc Muylaert, Nele Willems, Etienne Becuwe, Jean Dujardin.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Geen.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1 Regelgeving

* Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966. Artikel 13. De Lid-Staten maken het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk.

* Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989. Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen voor ieder kind, beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

* Grondwet. Artikel 24 bepaalt dat de toegang tot het onderwijs kosteloos is tot het einde van de leerplicht (basis- en secundair onderwijs).

* 13 juli 2001 - Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek

Art.V.13 In het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt

schriftelijk aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen meegedeeld.

* Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende het zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.

4.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving.

4.4 Advies

Internationale verdragen, de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Er kan een bijdrage gevraagd worden aan de ouders, mits de regeling gevolgd wordt inzake overleg en informatie.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling binnen het leerplichtonderwijs aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

De conclusie is dat er in het secundair onderwijs geen absolute kosteloosheid bestaat, wel kosteloze toegang. Voor onderwijsactiviteiten mogen aan ouders en meerderjarige leerlingen bepaalde kosten worden doorgerekend. Het is evident dat het om effectieve, aantoonbare en verantwoorde kosten van goederen en diensten moet gaan die in evenwichtige verhouding staan tot de eigenheid en de doelgroep van het secundair onderwijs.

De Commissie zorgvuldig bestuur wijst op de eindtermen en ontwikkelingsdoelen. De regelgeving inzake kwaliteitsdoelstellingen in het onderwijs houdt in dat de ontwikkelingsdoelen moeten worden nagestreefd en de eindtermen bereikt. De scholen dienen inspanningen te leveren met het schoolgebonden aanbod zodat zoveel mogelijk kinderen de doelstellingen halen, rekening houdende met het startniveau van de leerling en de context van de school. De school moet op groepsniveau de decretale ontwikkelingsdoelen nastreven en eindtermen bereiken. Daartoe wordt in het onderwijs een leerplan gevolgd. Het aldus geplande onderwijs- en opvoedingsaanbod wordt gerealiseerd met de reglementair voorziene schoolgebonden personeelsbezetting.

De Commissie zorgvuldig bestuur wijst op de vakoverschrijdende eindterm "leren leren" als een doelstelling voor de scholen in het secundair onderwijs. Het is de opdracht van de school om op het gebied van leren de leerlingen kennis en kunde bij te brengen inzake uitvoering, planning,

leerhouding en studiekeuze. Deze opdracht voor de school kan niet overgelaten worden aan niet-schoolgebonden personeel.

De school kan evenwel autonoom afwegen om aanvullend aan haar opdracht inzake eindtermen en ontwikkelingsdoelen niet schoolgebonden ondersteuning toe te laten in het leer- en opvoedingsproces.

Het is wenselijk dat de algemene principes inzake de afweging (schoolgebonden, niet schoolgebonden) worden voorgelegd aan de participatieorganen en terug te vinden zijn in het schoolreglement.

Bij de afweging kunnen de niet schoolverbonden hulpverleners nooit een hoofdrol spelen. Het onderwijs beschikt over een groeiende expertise ter zake (o.a. zorgbegeleiding) ondersteund door het CLB. Verder is er de gelijke behandeling van de leerlingen.

De Commissie zorgvuldig bestuur wijst er op dat vooraleer een vorm van niet schoolgebonden begeleiding kan worden ingeschakeld, de school zorgvuldig moet nagaan of de beoogde remediëring ook niet kan worden bereikt met een schoolgebonden draagvlak. Het is een opdracht van het onderwijs om het draagvlak voldoende ruim te houden.

Wanneer een school niet kosteloos en niet-schoolgebonden leren toelaat in de school dan dient vooraf duidelijk het onderscheid gemaakt te worden met het schoolgebonden aanbod. Een school dient duidelijk te zijn in haar informatie omtrent het aanbod. De directie dient de ouders vooraf duidelijk te informeren dat een kost te hunnen laste valt. Het is wenselijk dat het schoolbestuur het schoolbeleid inzake een niet kosteloos aanbod aan leren duidelijk met de ouders communiceert, o.a. via het schoolreglement.

De Commissie is van oordeel dat de school aan de ouders geen willekeurige bijdragen mag vragen. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds voor goederen of diensten waarvan de betrokken leerling gebruik heeft gemaakt.

De vergelijking tussen gemaakte kosten en gevraagde bijdragen dient in eerste instantie te gebeuren in de participatieorganen. Het schoolbestuur dient daarna bij de inschrijving alle ouders schriftelijk duidelijk en precies op de hoogte te brengen van de verschillende soorten bijdragen. Daarbij wordt een regeling voorzien voor minder gegoede ouders.

Brussel, 5 december 2005

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter